

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl., 30 kr., za en mesec 1 gl., 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl., 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

V Ljubljani, 27. oktobra.

—r.— Vladar sosednje nam Italije, kralj Humbert, biva zdaj s krasno svojo soprogo na dvoru cesarskem v Beči. Mnogo se piše in se je uže pisalo o vladarskem tem obisku, in videti je, da hoče židovska naša žurnalistika Avstrijo in Italijo izigrati proti Nemčiji in Rusiji, kateri državi sta ravnokar v Gdanskem obnovili svoje prijateljstvo! Ali to je samo krik, ki ne bode rodil nikacih nasledkov, ker Avstrija brez dvojbe nikdar tako nespametna ne bode, da bi se z orožjem v roki postavila s slabotno Italijo na svojej strani v nasprotje Rusiji in Nemčiji.

Vse to liberalno veselje o „laškem prijateljstvu“ je gola hiimba, in če je zdaj naš presvitli vladar kralja iz Italije na svojem dvoru sprejel ter mu podelil vse časti, zgodilo se je to v prvej vrsti samo zavoljo internacijonalne, mej vladarji navadne prijaznosti, ki je redkokrat izvir resničnega prijateljstva, pač pa mrtvih etiketnih in diplomatskih pravil in navad. Mi bi ne vedeli, kako nam hoče Italija v kakem boji koristiti in kje da naj se na svetu dobi sovražnik, katerega bi mi brez laške pomoči podreti ne mogli! Avstrija je miroljubna država in zategadelj nas veseli, da se je sosed, ki nam je bil sovražen od nekdanj ter nam je od nekdanj metal goreče trske na streho, spokoril in da je prišel prosit za naše prijateljstvo. To pa je tudi vse, kar mi pri tem kraljevem obisku občutimo, in Nemci, ki zdaj po svojih časopisih kričé hozano in slavo laškemu gostu ter pretehtujejo, koliko da smo s tem obiskom napravili političnega dobička, revno zastopajo ponos in moč naše stare države, ki je brez takih državic, kakor bi bila alijanca z laškim kraljestvom, zmagonosno prestala stoletne viharje!

Ali to nemško veselje izvira pa še tudi iz družih motivov! Kralj Humbert je zastopnik tako zvanega modernega liberalstva in prišel je v Beč obdan s svojimi ministri, ki so tistega političnega kroja, kakor so bili naši liberalni ministri, s katerimi bi nas avstrijski ustavo-veci takoj zopet osrečili, če bi se jim izročilo državno krmilo. Ves ta krik obrača se torej proti grof Taaffejevemu ministerstvu in morda proti domačemu vladarju samemu, kateremu se tako indirektno očita, da si je izvolil reakcionarno ministerstvo, in da nij zvest ostal liberalno-nemškim principom, kakor je ostal zvest kralj Humbert laškemu liberalstvu!

Ali naj si bode, kakor hoče, toliko je istina, da imamo ravno mi Slovenci nekoliko tehtnih uzrokov, da kralja Humberta na avstrijskej zemlji pozdravljamo s simpatijami.

Po Istri, po Goriškem in v Trstu imamo peščico Lahov, ki se z obema očesoma obrača čez mejo ter nam zavida vsako pest zemlje, katero posedujemo. Ta pest laških iredentistov uže nekaj let sem razsaja, ne da bi je naša vlada zatreti mogla, in to zategadelj ne, ker seza ta rastlina s svojimi koreninami v laško kraljestvo, od koder sesá v sé redilne sokove. Zdaj, ko je prijateljstvo mej Avstrijo in Italijo jasno, morala bode le-ta hipoma prepovedati in zabraniti vso pregrešno tisto zvezo. Naši Lahonci pa bodo takoj brez vsake moči, kakor hitro izostanejo pripomočki iz sosednje države. Da pa bode to koristilo v prvej vrsti Slovenstvu, o tem nij treba posebej govoriti.

Iz kranjskega deželnega zbora.

XII. seja 20. oktobra 1881.

(Dalje.)

Poslanec dr. pl. Schrey napada ministerstvo Taaffejevo in deželnega predsednika

g. Winklerja na prav nesramni način. Dosti vé g. pl. Schrey pripovedovati po receptu „Neue Freie Presse“ in družih judovskih organov, da je delalo ministerstvo Taaffejevo „tauschgeschäfte“ v lokalnih in personalnih zadevah. (Glasan smeh.) Rekel je na dajje, da pusti Taaffe narodno slovensko stranko na Kranjskem le „zappeln“ kakor ribo, in deželni zbor kranjski da obstoji v zdanjej večini ne zaradi Taaffejeve milosti, ampak zaradi tega, ker se ga minister Taaffe nij upal razpustiti, ker je denašnja deželnozborska večina delovala „tadellos“. (Oporekanje narodnih poslancev in smeh na galeriji.) Nemška stranka, pravi govornik, ne more sodelovati s c. kr. ministerstvom Taaffejevim, posebno ne zaradi tega, ker narodni časniki hvalijo deželnega predsednika Winklerja, katera hvala nij doletela prejšnjega predsednika viteza Kallino, za katerim so Slovenci iz nehvaležnosti še kamenje metali. Prej, pravi dr. Schrey, nij bilo nikdar sporazumljenja z deželnim predsednikom in nemške stranke voditelji, kakor je to zdaj običajno. (Glasen smeh in oho klici narodnih poslancev.) Je razložek, pravi dr. Schrey, kakor je bilo prej in je zdaj pri deželnej vladi. Zdaj, pravi dr. Schrey, se razpravljalo pri deželnej vladi vsi akti in vsa določila z narodnimi voditelji, dokler oni ne pritrdé, se ne določi nič. (Smeš in oporekanje od strani narodnih poslancev.) Da, da, veli dr. Schrey, mi vemo vse, v malem mestu kakor Ljubljana nij nič skrivnega in se ne da nič utajiti. Dr. Schrey se pritožuje da baje vladni list napada deželni šolski svet, da so se prestavljali njegovej stranki prijazni uradniki, da se je izvršil „tauschhandel“ napram narodnej stranki po malem. (Glasen smeh.) Tudi pravi, da nij deželni predsednik dosti odločno branil šolskega nadzornika Pir-

Listek.

F a u s t.

(Spisal Ivan Turgenjev, preložil M. Malovrh.)

Entbehren sollst du, sollst entbehren.

Faust, I. Theil.

(Dalje.)

Š e s t o p i s m o.

(Isti istemu.)

M . . . 10. avgusta 1850.

Priznaj, da denes od mene pismo polno vzdihovanja pričakuješ. Ljuto se varaš. To pismo se od družih ne bode razlikovalo. Zgodilo se nič nij in se menda tudi ne bode. Pred nekaterimi dnevi vozili smo se po jezeru. Opisal Ti bodem to vožnjo našo po vodi. Bilo nas je troje: ona, Schimmel in jaz. Ne morem sprevideti, kaj jej je do tega starca, da ga vedno pozivlje. Govori se, da je kneginja

H. nezadovoljna z njim, ker svoje lekcije zanemarja. Priznati pa moram, da nas je lepo zabavljaj. Prijmkov nij mogel z nami, bolela ga jo glava. Vreme bilo je divno-prijetno: na plavem nebu beli, fantastično raztrgani oblaki, na vseh straneh svetlost, po gozdéh veselo ukanje, po rahlo zibečih se valovih bliščelo se je vse, ko suho zlato pod solnčnimi žarki. Iz začetka sva jaz in Schimmel veslala, a kesneje napela sva jadra. Prednji zob našega čolna prerezaval je šumeče valove, a za njim ostajala je dolga proga belih pen. Vera krmila je jako sigurno, ter se samo zasmijala, ako je voda v čoln plusknila. Jaz sedel sem na dnu čolna tik njenih nog. Schimmel zapalil si je lulo in začel z debelim a prijetnim glasom peti staro:

„Freu't euch des lebens“.

Izza tega arijo iz „Čarovne flavte“, a nasled romanca „ljubavna szbuka“. V tej nem-

škej romanci dolazijo vsa slova od „A B C D — Wenn ich dich seh“, pa vse do „U V W X — Mach' einen Knix“. Schimmel odpel je vse verze prav od srca. Pa da si ga samo videl, kako je pri besedi „knix“ namignil z levim očesom šaljivo in smešno! Vera mu je smeječ se zapretila s prstom . . .

— Kakor se mi vidi, bili ste Vi v svojih mladih dneh nagajivo človeče — rekel sem Schimmelju.

— Da, tedaj mogel sem za sé garantirati — odgovori ponosno, ter strese pepel iz svoje lule. — Ej, ko sem jaz dijak bil, o, ho, ho!

Dovršil nij stavka, ali s tem „o, ho, ho“ rekel je mnogo in mnogo. Vera ga prosi, da zapoje kakšno dijaško in on je takoj začel:

„Knaster den gelben

Hat uns Apoll praeparirt“ itd.

kerja, in da je njemu bilo to „peinlich“. Potem pravi, da se zdaj piše vladni list „Laib. Zeitung“ v frivolnem tonu. Najprej so se na stavile pištole izdatelju vladnega lista na prsi, in moral je nehati v Bambergovej tiskarni izhajati „Tagblatt“. Odstranil se je potem prejšnji urednik (g. L. Suppantšitsch) in kako zdaj izgleda vladni nemški list. (Dr. Poklukar: Briljanten, izvrsten!) Navajajo se samo citati iz listov, katerej so ustavovorni stranki sovražni, iz „hetzblätter“, kakor pravi govornik. Tudi poročila iz deželnega zbora so, pravi dr. Schrey, nedostojna. Mi, konča govornik, kažemo le pravo podobo situacije, kakeršna je zdaj pod vlado Taaffejevo, žalostna in obupljiva. (Glasen ugovor in smeh.)

Dr. Poklukar: Jaz se zdanj večini v deželnem zboru zahvaljujem, da je demaskirala svoj obraz in da daje s svojim poročilom direktno ali nedirektno nezaupnico c. kr. vladi Taaffejevej. No, vlada si je sama poiskala to nezaupnico, kajti mi narodni poslanci smo zmirom trdili, in to popolnem opravičeno, da je ta zbornica nelegalna in nezakonita, in naj se razpusti. Če se napada naš vse časti vredni gospod deželni predsednik, izjaviti je treba, da nij storil do zdaj nikakeršne krivice ne jednej ne drugej stranki v deželi. Če se toži od nam nasprotne strani, da se ne ureduje ljubljanski uradni list „Laibacher Zeitung“, po okusu naših protivnikov, odgovarjam jaz le, da bi bila morala vlada biti jako slaba, ako bi si dala v svojem vladnem organu zabavljati. Kar se pa tiče osebnih napadov na našega priljubljenega deželnega predsednika, odgovorim le to, kar misli in mi bode pritrjevala vsa dežela kranjska, da tacega nepristranskega in pravičnega predsednika še nijsmo imeli, in jaz kličem v imenu vse dežele: „Bog ga nam živi in ohrani še mnogo let!“ (Burno ploskanje, živio- in slavaklici od strani narodnih poslancev in občinstva.)

Baron Apfaltrern s poročevalčevega prostora vpije: Naročila se je klaka! (Gromoviti protest od strani poslušalcev. Klici: Mi nijsmo klaka, mi smo volilci in imamo svobodo pritrjevati izjavi svojih poslancev. Velik nemir.)

Poslanec Potočnik: Mi protestujemo proti izjavi g. barona Apfaltrerna! Ne pustimo se nazivljati klako, če se navdušujemo za od Nj. veličanstva cesarja imenovanega predsednika deželnej vladi kranjskej.

Poslanec Svetec: Mi ne potrebujemo nobene klake, poslušalci so svobodni v njih odobravanju govorov poslancev. (Živio! živio! od strani poslušalcev.)

Toda uže pri refrénu izpal je iz glasa. Mej tem jel je veter pihati, voda delala je vedno večje valove in čolu se je na vse strani gibal. Veselilo me je gledati, kako so se lastavice v letanji skoro vode dotikale. Odvezali smo jadra in proti bregu veslali. Kar pihne veter z nasprotne strani in voda pluskne v čoln. Pri tej priliki razvije naš Schimmel mladostno krepkost.

Izrga mi vrvico iz rok in uredi jadra, da je koj nevarnosti konec bilo, ter reče: So macht man's in Cuxhafen.

Vera se je menda prestrašila, ter obledela, a po svojem običaji ne reče nič. Samo obleko prizdigne malo in svoji nogi položi na podnožnik. Takoj mi padejo na pamet besede Goethejeve (ki mi je zdaj nekaj časa vedno v mislih):

„Auf der welle blinken
Tausend fröhliche sterne.“

Dr. Zarnik predlaga konec seje. (Klici od Nemcev: Ste uže dvakrat govorili! Parlamentarni red!)

Dr. Zarnik: Jaz imam besedo in predlagam konec seje, prosim, da se o tem glasuje. (Predlog se ne sprejme.)

Dr. Zarnik se oglasi za besedo za fakični popravek. (Poslanci nemške strani vrišče, da ne sme več govoriti, ker je uže dvakrat govoril.)

Dr. Zarnik: Jaz predlagam konec seje. Ako se moj predlog ne sprejme, potem moram prositi besede za fakični popravek, kajti naša stranka ne sme dopuščati, da se krivim trditvam v tej zbornici izraženim ne oporeka, drugače bi bilo možno misliti, da so gospodje protivniki kaj istinitega trdili.

Predlog konec debate se ne sprejme.

Dr. Zarnik: Potem moram jaz še govoriti. (Ugovor od strani nemških poslancev.) Gospoda, jaz imam fakične popravke in ne boste mi zabranili, da ne bi govoril, imam po opravičnem redu pravico za to. (Klici: Istina! Res je!) Reklo se je od one strani, da nas je vlada v svojem vladnem organu pri ljubljanskih mestnih volitvah Bog ve koliko podpirala. To nij res, kajti tačasni urednik nij hotel volilnega oklica in narodnih kandidatov niti kot plačan inserat objaviti. Sploh se je vladni list pod prejšnjim urednikom uredoval prav perfidno. Kdo je raztresel vso halobuko o Medvodskem napadu na „liedertafelje“ in dolžil narodno stranko, da ga je ona prouzročila, akoravno se nij moglo nič dokazati. Če se pritožujete, da ne morete „Tagblatta“ tiskati v istej tiskarni kjer izhaja „Laibacher Zeitung“ in katerega je bil prejšnji izdatelj vesel da se ga je z lepo znebil, ker je bil pasiven, pa bi si bili, kakor mi Slovenci, ustanovili svojo lastno tiskarno. Mestni odbor ljubljanski bi vam ustanovitev z veseljem dovolil, potem pa izdajate v lastnej tiskarni lahko vašo žlindro „Tagblatt“, najbolj umazan in surov list, kateri je kdaj izhajal. (Dobro! Dobro!)

Poslanec Svetec predlaga, naj se seja zaključi. Predlog se ne sprejme.

(Konec prih.)

Dopisi.

Iz novomeškega okraja 24. okt.

[Izv. dop.] Učitelji novomeškega okraja imeli so v meseci oktobru svoja krajna zborovanja v Novem mestu in v Trebnjem s sledečim dnevnim redom: 1. Kako bi se uradne knjige praktično vravnale in kako bi se dosegla jedinstvo v njih spisovanju. Kako bi se nerednemu

Deklamoval sem celo pesen. Prišedši do verzov:

„Aug' mein aug', was sinkst du nieder?“ vzdignila je Vera oči (jaz sem tako nizko sedel da se njeni pogledi morali v me uprti biti) in dolgo, dolgo v daljino gledala, ter zaradi vetra mežikala.

Lehek dež jel je padati. Jaz jej ponudim svoj plaid. Ona ga vzame in se vanj zavije. Priveslali smo do brega. Hotel sem jo to in ono vprašati, ali molčal sem vender. Samo to pitanje sem stavil, zakaj da vedno pod sliko gospe Eljčeve sedi „kakor kokoš pod krilami svoje majke“.

— Vaša primera velja, — mi ona odgovori. Jaz bi si tudi želela še vedno pod obrano teh kril biti.

— Zakaj ne uživajte svoje svobode, — jo vprašam dalje.

Na to mi ničesa ne odgovori.

šolskemu obiskavanju sploh v okom prišlo, zlasti pa pri taistih otrocib, kateri so čez jedno uro od šolskega okraja oddaljeni. 3. Kako naj se na jednorazrednih ljudskih šolah poučuje, da se zadostuje učnemu načrtu in kako naj se učna tvarina v posameznih predmetih priredi kmetskim potrebam.

Pri poučevanju materinega jezika, katerega likati naj bode učitelju prva skrb, priporočalo se je, da naj vsak učitelj učno tvarino za celo šolsko leto temeljito izdela. Zraven pa mora učitelj pri vseh predmetih na to paziti, da govori pri poučevanju v učnem jeziku pravilno in da provincijalizme in lokalizme opusti. V obče se mora vsak učitelj pri poučevanju materinega jezika in v realijah strogo držati visocega min. ukaza od 5. aprila 1878 in učnega reda, katerega je izdal c. kr. deželni šolski svet 19. marca 1879 samo s tem razločkom, da se v petji na jednorazrednicah poučuje le po sluhu in v telovadbi pa v prostih in rednih vajah. Pri vsem pouku mora pa vsak učitelj na deželi ozir jemati na kmetske razmere in nikoli pozabiti, da ima vsak dan le kmetske otroke pred sabo, katere mu je pripravljati za lepi častiti kmetski stan, ki je temelj vse dežele, vse države, studenec iz katerega zajemljejo vsi stanovi svojih močij v življenju.

O šolskih vrteh se je poudarjalo: šolski vrtje naj bodo v resnici to, za kar so namenjeni, prave drevesnice v prid in korist vse srenje; zaradi tega bode tudi vsaka šola dobila zapisnik šolskega vrta, kamor bode vsak učitelj vpisaval, kar je zasadil in odgojil v šolskem vrtu s svojimi učenci, da se bode mogel potem skazati, kaj je storil za sadje-rejo in sploh za kmetijstvo.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 28. oktobra.

V 27. dan t. m. sešle so se avstrijske delegacije in sprejele predloge, katere jim je izročil vojni minister. Te so: Predloga o skupnem budgetu za 1882. leto, konečni račun za 1879. leto z opravičstvenim izkazom vred za 1881. leto, dalje predloga, tičoča se izvanredne potrebščine za čete, ki so v okupiranih deželah, slednjič doplačilni kredit za stalno armado in marino. V skupnem budgetu izkazana skupna netto-potrebščina znaša 114,447.706 gold., nasproti netto-potrebščini tekočega leta od 112,531.369 gold. Za 1882. leto se torej 1,916.337 gold. več zahteva, kot za 1881. leto. Na Avstrijo pripadajoča sedempercentna kvota znaša 81,727.881 gold., nasproti kvoti tekočega leta z 74.610.573 gold.; v državnem zboru

Prav za prav ne vem, čemu da sem Ti vse to povedal. Gotovo za tega voljo, ker je voznja po jezeru za mé dogodba polna najslajše miline, akoravno to še dogodba nij, če se stvar dobro na oko vzame. Toda jaz sem bil tako srečen, tako zadovoljen, srce mi je bilo tako veselo, da so mi neprestano solze v oči silile, zavoljo težke miline.

Pomisli samo to: ko pridem drugo jutro na vrt, čujem prijeten, lep ženski glas, ki poje „freut euch des lebens“. Šel sem za glasom in — koga videl? — Vero! — Bravo! vzkliknem, niti znal nijsem, da imate take diven glas!

Ona zarudi ter utihne. Res jej je glas krasen sopran, a jaz sem preverjen, da tega sama nij znala. Kakšen zaklad more še v njej biti! Sama se ne pozna! Ali reci, nij li takšna žena dan denes prava redkost?

(Dalje prih.)

zastopane kraljevine in dežele bodo torej morale za 1882. leto za 7,167.308 gold. več plačati, kot se je za 1881. leto v proračun delo. Uzrok je v tem, da je carina pasivna in se kaže za 4,689.148 gold. manjša. K potrebščini nam skupnega budžeta pride še ta za okupacijsko armado s 6,337.500 gold., od katerih ima dati Cizlajtanija 3.347.525 gold.

Vnanje države.

Iz Petrograda se javlja, da se bode car dal v aprilu kronati v Moskvi.

V Belgiji so se vršile te dni volitve v občinske zastope. Skoro povsod so zmagali liberalni kandidati.

Iz Madrida se poroča, da mislijo Španci od Angležev kupiti Gibraltar. Nekaj bankirjev je uže subskribiralo znatne svote.

V Irskem je ljudstvo vedno bolj razjarjeno, zdaj so osobito začele tudi ženske pridigovati boj proti Angležem.

V Tuneziji se Francozom zopet slabeje godi, ker vstajniki napadajo železnice ali pa jih razdirajo.

Domače stvari.

— (Iz Karlovca) dobilo je naše uredništvo pismo od gospoda Davorina Trstenjaka, predsednika „Zore“, v katerem naznaja, da se je osnoval odbor iz članov gasilnega in pevskega društva, in iz nekoliko meščanov, želeč „dionomu Slovencu, Valentinu Mandelcu izkazati svojo počast, želeč mu blagosloviti grob i posvetiti spomenik“. To pismo se konča: „Pa da i nezaboravni Valentin Mandelc ne ima nikakvih zasluga za Hrvate, več da samo počiva u hrvatskoj zemlji, mi bi mu, mila bračo Slovenci, več Vam za bratsku ljubav izkazali istu počast, da Vam zasvjedočimo na grobu Vašega slavnoga muža svoje bratstvo; da Vam dokažemo, da ljubimo i ono, što je Vam mило, da je Vaša svetinja i naša svetinja. Tu svetčanost nakanio je odbor prirediti dne 13. novembra. A meni je to čast javiti Vam Slovencem u ime odbora, te Vas zamoliti uljudno, da nam izvolite odmah javiti, što Vi o tom mislite, želi li tko od Vas ili možda koje Vaše društvo toj svetčanosti prisustvovati. Čim odbor sazna, što braća Slovenci o tom misle, odmah će započeti sve pripravljati za ovu svetčanost. Bez Vašega znanja i sporazumljenja ne usudjuje se odbor ništa početi.“

— (Ferdinand pl. Kleinmayr) založnik v Celovci poslal nam je v pregled brošurico „Der Dualismus in der Landes Verwaltung. Vorschläge zur Verwaltungsreform von Fürst Rosenberg“. Mi knjižice še nismo pregledali, če obseza kaj pametnega, poročali bomo pri priložnosti.

— (Preskušnja učencev vino- in sadjerejske šole na Slapu) vršila se je predvčeranjim v navzočnosti g. deželnega glavarja grofa Thurna, gg. deželnih poslancev Navratila in Lavrenčiča, mnogo župnikov, županov in posestnikov domačih in iz okolice. Trajala je preskušnja dobre tri ure. Učenci — dvanajstorica — odgovarjali so večinoma prav dobro na vprašanja vrlih svojih učiteljev. Po končanem izpitu pohvalil je g. deželni glavar v gladkej slovenščini g. ravnatelja in adjunkta g. Pirca, pohvalil tudi pridnejše učence in zaklical „slava“ presvitlemu našemu cesarju, ki je bila navdušeno sprejeta. Za tem je govoril g. Navratil in priporočal osobito tistim učencem, kateri se vračajo domov, naj delajo po nauku šole, naj pokažejo domovini koristi Slapske šole. Pri okusnem obedu za 26 osob slišale so se sledeče napitnice: g. ravnatelj Dolenc napije g. deželnemu glavarju, ta pa njemu kot ravnatelju šole; nadalje se nazdravi

tudi deželnemu poslancu gospodu Navratilu, ta pa vzdigne čašo za slovenski narod, ki je bil po krivici stoletja brez nauka, zdaj pa v prvej vrsti terja vse potrebne šole; g. deželni glavar napije čestitej duhovščini, katera hvalevredno pospešuje napredek naroda tudi v šolah in literarnih društvih; gospod župnik Tomažič posveti zdravico gospodu deželnemu glavarju kakor možu, ki nad strankami stoji, katerega se tedaj le veseliti mora naša miroljubna domovina. Še nazdravi g. Navratil Ipavskej dolini, katerej želi srečno regulacijo preobilne vode in še večji rod plemenite trte. G. Koder pa sladkej kapljici bolokranjskej in g. deželni glavar se preprijazno poslovi na veliko obžalovanje ostalih gostov, ki so se potem tolažili s preizvrstnim Slapskim „rizlingom“ in „rulandcem“.

— (Iz Krke se nam piše.) Pri zadnjem volitvi v občinski odbor bili so izbrani skoro vsi poprejšnji možje. Župan: Janez Skubec; svetniki: J. Hribar, N. Bregar, J. Košak. J. Skubec županoval je uže 3 leta v popolno zadovoljstvo svoje občine in se izkazal moža, ki je povsem kos svojemu poslu; daj Bog, da bi i prihodnja 3 leta tako srčno in tako dobro oskrboval izročeno mu županstvo. Otroci še vedno močno mrjo v Krškej županiji za davico. V treh vaseh pobrala je uže precejšnje število otrok. Jednemu gospodarju pograbila je vse otroke — bilo jih je 5 — sicer pa malo ne pri vsakej hiši katerega pogrešajo, pri nekateri pa se ve da tudi po več.

— (Slovansko pevsko društvo v Beči) imelo je bivši teden glavno skupščino ter ž njo stopilo v XXI. leto svojega delovanja. Za predsednika je per acclamationem bil izvoljen dr. Jan. Lenoč, dvorni in sodnijski odvetnik, za pevovodjo član dvorne opere orkestra in slovansk skladatelj A. A. Buchta, za tajnika dr. J. V. Drozda, docent na medicinski fakulteti, za denarničarja bankir Leon Bouchal, za arhivarja uradnik J. Korbelař (vsi Čehi), dalje v odbor Ign. Mlčoch, J. Stantejski (Čeha), O. Ciepanowski, Rusinec in Slovenca R. Pukl in Žiga Sežun. Razen gg. Sežuna in Stantejskega bili so vsi v prejšnjem odboru. Društvo imelo je v bivšem letu 8 častnih, 16 ustanovnih, 161 delujočih in 116 podpornih, skupno torej 301 udov. — Mej podpirajočimi udi so tudi slovenski rodoljubi: dr. Jelenc Jos., drž. poslanca Adolf Obreza in Vilj. Pfeifer, dalje dvorni in sodnijski odvetnik dr. Ferd. Pogačnik. Delujočih Slovencev bilo je 22 v društvu. Društvo je javno 15krat v prošlem letu nastopilo. Priredilo je namreč dve veliki koncertni besedi, drugo bile so zabave s plesnimi venčki. Pelo se je letos v vseh slovanskih jezicih. Izmej slovenskih skladateljev pele so se skladbe dr. Gust. in dr. Benj. Ipavca, Ant. Försterja, A. Nedveda, Hajdriha, Kocijančiča, Vilharja, Dav. Jenka. Opozoriti moram čestite gg. slovenske skladatelje, da Slovencem dolžih sklab za produkcijo v velikej koncertnej dvorani primanjkuje. Imamo večji del je take pesni, ki se moglo 4 ali k večjemu 6 minut peti. Slovenske vseučilišničke na Dunaji, ki so pevci, zopet opozorujem, da so vsak petek od 7— $\frac{1}{2}$ 10. ure pevske vaje I. Salvatorgasse Nr. 12. Dozdaj dohajalo je malo število Slovencev, kar bi ne bilo lepo, če bi to tudi v prihodnje bilo. Vsak slovensk pevec naj izpolni svojo domorodno dolžnost.

P. —

Narodno-gospodarske stvari.

O prvej dolenjskej kmetijski razstavi v Novem mestu

poroča Ant. Drganec, tajnik kmet. podružnice.

V vedi in umetnosti nam je rešenje.

(Dalje.)

Razklad II.

Grozdje.

Viljem Pfeifer iz Krškega: 14 vrst. — Ivan Pfeifer iz Krškega: 12 vrst. — Ivan Knavs iz Krškega: 8 vrst. — I. Lenk iz Reke: 14 vrst. — Grof Ervin Auersperg: cele trto „beli spanjol“ s 40 grozdi. — Anton grof Barbo: 12 vrst. — Dr. J. Supan: 26 vrst. — Fran Wambolt: 23 vrst. — Fran Pintar: 8 vrst. — Anton Aleš dekan v Semiči: 12 vrst. — Fran Wacha: 20 vrst. — Kmetiška podružnica iz Metlike: 15 vrst. — Fran Kerin iz sv. Križa: 8 vrst. — Fran Šveiger župnik: 20 vrst. — Dr. I. Rozina: 16 vrst. — Fl. Skabrne: 15 vrst. — Fr. Rus: 8 vrst. — Ivan Povše: grozdje „Izakla“. — Vitez Tons. Fichtenau: 16 vrst.

Razklad III.

Postranski pridelki vinoreje.

Anton grof Barbo: Slivovko. — Ed. Kuralt iz turške graščine pri Semiči: galegnoin žganje iz tropin. — Fran Kastelec ml. galegnoin žganje in slivovko. — Fran Kastelec st.: vinski kamea. — Anton V. Smola murvovo slivovko.

Razklad IV.

Sadje.

Ervin grof Auersperg: 9 vrst jabelk. — J. Lenk: češplje brez dima. — Kmetiška podružnica Metliška: 6 vrst jabelk. — Jožef Ekel, c. kr. okravni glavar: 1 vrsta hrušk in 1 vrsta breskev. — Dr. Ferd. Böhm: 1 vrsto jabelk. — Janez Deak: 2 vrsti hrušk in 4 vrste jabelk. — I. vitez Savinšek: 1 vrsta jabelk in češplje brez dima. — Ant. Aleš: prunele. — Ed. Kuralt: prunele.

Razklad V.

Žito in žitna semena.

Baron Gagern: 3 vrste ovsa in svitlo pšenico. — Ervin grof Auersperg: 4 vrste koruze. — J. Lenk: 1 vrsto pšenice, deteljno seme, in 4 vrste koruze. — Fr. vitez Langer: svitlo pšennico. — I. vitez Savinšek: 2 vrsti koruze. — Jože Mogolič: ječmen brez luske. — Jak. Mehora: 2 vrsti pšenice. — Anton Smola: 2 vrsti pšenice, 3 vrste ovsa. — Fr. Bobner: 3 vrste koruze.

Razklad VI.

Sočivje.

Baron Gagern: oberdorferjevo peso. — Ervin grof Auersperg: zalogo več vrst izvrstnega sočivja, oberdorferjevo peso, 4 vrste krompirja. — J. Lenk: zalogo izvrstnega sočivja, 4 vrste krompirja. — Fl. Zorko: zelje in krompir. — Janez Povše: krompir. — Al. Čornič: izvrstno sočivje, 1 vrsto krompirja. — Dr. I. Rozina: izvrstno sočivje, 1 vrsto krompirja. — Dr. vitez Savinšek: 5 vrst fižola, retkve in zelja. — Jak. Mehora: izvrstno sočivje, 1 vrsto fižola in 3 vrste krompirja. — Avg. Knafelc: fižol, grab in buče. — Anton Smola: sočivje, 5 vrst fižola, 2 vrsti krompirja. — Simon vitez Wilfan, proš: 1 velikansko bučo. — Kmetiška podružnica Metliška: „sopolak“ krompir. — Fr. Rus: zelje in krompir. — Fr. Gregorič: velikansko redkev. — Jak. Košak: krompir.

Razklad VII.

Hmelj.

I. vitez Savinšek: 1 vrst hmelja.

Razklad VIII.

Kmetijski stroji in orodja.

J. Lenk: zalogo poljedelskega orodja. — Fr. Wambolt: poljedelsko orodje, sejajni stroj, stroj za rušenje koruze, mlin za debelo moko, stroj za snaženje žita, stroj sejajni za koruzo, vinski precejalnik. — Fr. vitez Langer: stroj za snaženje žita. — Fr. Kastelec ml.: mlatilni stroj. — Jože Hren: grozdni mlin. — Kmetiška podružnica Novomeška: grozdni mlin iz plehatih valarjev, železni plug s pluzjem, trtne škarje, orodje za cepljenje dreves.

(Konec prih.)

LEOPOLD BARTOLI,
vrtár in prodajalec cvetic,
na Marije Terezije cesti št. 1,
priporoča (609—2)
nagrobne vence
iz frišnih cvetic po nizkej ceni.

Mesto zdravnika

v Šmariji pri Jelšah z letno plačo 200 gld. se s tem razpisuje:

Prosilci, slovenskega jezika zmožni, naj blagovolé svojo prošnjo v **4 tednih** pri okrajnem zastopništvu šmarijskem (Bezirksvertretung St. Marein bei Cilli) vložiti. Posebni dogodki se zvedó pri imenovanem zastopu.

Okrajni zastop v Šmariji,

dné 27. oktobra 1881. (612—1)

Cenó!

Krasno delo.

S podobami po naravi slikanimi.

Mestu 6.— za le gld. 2.

Mi imamo več eksemplarov naslednjega dela, ki ga prodajemo za le gld. 2: (606—2)

Velika ilustrirana

zeliščna knjiga.

Obširno popisavanje

vseh

rastlin in zelišč,

glede njihove koristi, njih vpliva in rabe, njihove vzgoje, nabire in ohranitve.

Z navodom

za pripravljanje vseh mogočih zdravil, zeliščnih sokov, sirupov, konserv, latverg, esenc, vod, praškov, olj, mazil, prilepkov, kugljic, pomad, kakor tudi mnogih skrivnih in domačih sredstev.

Po najnovejših virih predelano.

S koloriranimi podobami.

1879. 8°, 700 strani. Popolnem novo.

V Gradci: P. Cieslarjeva knjigarna.

NAJBOLJŠI
PAPIR ZA CIGARETE
JE
LE HOUBLON
FRANZOSKI IZDELEK.
!! SVARI SE !!
PRED PONAREJEVANJEM.

Ta papir je pravi samo tedaj, ako ima vsak list znamenje **LE HOUBLON** in vsak karton spodaj stoječe varstveno znamenje in signaturo.

Cawley & Henry
Propriété du Brevet.
CAWLEY et HENRY, jedini fabrikantje PARIS.

(153—16)

Dunajska borza 28. oktobra

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	76 gld. 30	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	77	30
Zlata renta	93	20
1860 drž. posojilo	133	—

Akcije narodne banke	827	—
Kreditne akcije	364	70
London	118	50
Srebro	—	—
Napol.	9	38 1/2
C. kr. cekini	5	6
Državne ma. ke	58	05

V soboto dné 29. oktobra 1881

se odpre svetnoslavna

Kreutzbergova MENAŽERIJA

na Kolizejskem trgu.

Vsak dan

se pitajo vse zveri

in se vršé

predstave

gospoda

Kreutzberga ml.

v centr. kletki,

kjer so levi, risi,

2 amerikanska

medveda, 2 pi-

sani hijeni, ime-

novani roparice mr-

ličev.

Ta svetnoslavna menažerija ostane le malo časa tu.

Natančneje povedó plakati, ki naj se blagovolé ogledati.

Spoštovanjem

Albert Kreutzberg.

(613—1)

Slabotnega starčka in mladega moža slednja življenja pomoč.

Moj 80 etni mož in jaz, ki sem zdaj 74 let stara, midva oba sva prišla ob vse moči in davno bi uže ne bila živela več, da nijsva **Iv. Hoff**-ovo sladnega izlečka zdravstveno pivo, ki so ga nama priporočili, rabila in ga še rabiva. Nama obema je dalo le to sladno pivo moč in življenje in midva izrekava fabrikantu najglobokejšo zahvalo. Najina želja je, da se ta izjava v interesu starih in telesno slabotnih osob priobči in pripravljena sva tudi na ustna vprašanja odgovarjati.

Charlotte Ewald, roj. Heinrich,

(žena upokoj. sedlarja iz cesarske konjarnice), Moabit, Cerkvene ulice št. 15.

Prosim, da mi pošljete 60 steklenic sladnega piva in 15 zavitkov sladnega bonbona.

C. kr. dvornemu oskrbovatelju gospodu Ivanu Hoffu, komisijskemu svetniku, posestniku c. kr. zlatega križca za zasluge, vitezu visocih redov, izumitelj

in jedin fabrikant Iv. Hoffovega sladnega izlečka, dvorni oskrbovatelj mnogim knezom evropskim, na Dunaji, fabrika: Grabenhof, Bräunerstrasse 2, pisarna in zaloga: I., Graben, Bräunerstrasse 8.

Uradno zdravstveno potrdilo.

C. kr. osredni odbor itd. Flensburg: **Ivana Hoffa sladnega izlečka zdravstveno pivo** se je skazalo kot prav izvrstno krepilo.

Major Wittge, delegiranec c. pruskih bôlnic.

Svarilo! pri rabi ponarejenih, takozvanih sladnih izdelkov.

Zahtevajo naj se le **pravi**, 57krat od cesarjev in kraljev in največjih medicinskih veščakov odlikovani in priznani **Iv. Hoffovi** sladni izdelki z varstveno znamko (podoba izumiteljeva), registrirano pri c. kr. kupčijske sodniji v Avstriji in Ogrskeji. Nepravim izdelkom družih manjkajo zdravilne snovi zelišč in pravo narejanje Ivana Hoffa sladnih izdelkov in lahko po izjavah zdravnikov zelo škodljivo vplivajo na zdravje.

Pravi Ivan Hoffovi sladni bonboni za prsa so v višnjem papirji. Menj kot za 2 gld. se ne pošilja. (518—5)

Zaloge: V Ljubljani: G. Piccoli, Erazm. Birschitz, lekarnarja, P. Lassnik, H. L. Wencel, specerijska prodajalnica. V Gorici: Peter Venutti.

Plzensko pivo.

Jemljemo si čast s tem javljati, da se bode naše **pivo za točenje s 1. novembrom t. l.** jelo rarpošiljati in je bode mo za naprej à gld. 12.— pr. hektoliter netto kasa, s kolodvora plzenskega, prazne **sode franko Plzen retour** — ali à gld. 17.30 pr. hektoliter netto kasa, iz naše zaloge: Gospod **F. Schediwy, Gradec, Annengasse 35**, prazne **sode franko Gradec retour** notirali.

Pridevajoč, da je ta produkt zelo izvrstne kvalitete, se nadejamo obilih naročil in se zaznamenujemo

s spoštovanjem

Meščanski pivovar v Plznu,

ustanovljen 1842.

(608—2)

(Ponatis se ne honorira.)